

ENDELIG TILSYNSRAPPORT

VEDTAK MED PÅLEGG OM RETTING

Skolens aktivitetsplikt for å sikre at
elevene har et trygt og godt skolemiljø

Øyer kommune – Aurvoll skole

Sammendrag

Vi har ført tilsyn med Øyer kommune og Aurvoll skole. Temaet for tilsynet har vært skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø. Formålet med tilsynet er bedre regelverksetterlevelse på disse områdene slik at elevene i en størst mulig grad kan oppleve et trygt og godt skolemiljø.

Varsel om tilsyn ble gitt i brev av 11.08.21. Dokumentasjon ble oversendt Statsforvalteren innen fristen den 24.09.21. Våre vurderinger og konklusjoner er basert på de ansattes svar i Utdanningsdirektoratets verktøy for egenvurdering (RefLex) og skriftlig dokumentasjon, i tillegg til observasjoner/informasjon fra intervju med elever, ansatte og konstituert rektor ved skolen den 21.10.21. Sluttmøte ble gjennomført den 25.11.21. Kommunen sendte den 03.12.21 over en orientering om hvordan de vil jobbe med våre funn fremover, og presiserer at de ellers tar rapporten til etterretning. Se ellers «dokumentasjonsgrunnlaget» som er vedlagt denne rapporten.

Avdekkede regelverksbrudd, status på denne rapporten og veien videre

Statsforvalterens tilsyn med Aurvoll skole sitt arbeid med aktivitetsplikten har avdekket regelverksbrudd på følgende områder:

- Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø
  - Plikten til å følge med
  - Plikten til å gripe inn
  - Plikten til å varsle
  - Plikten til å sette inn egnede tiltak

Kommunen har mottatt en foreløpig tilsynsrapport og har i etterkant sendt inn en orientering om at de tar denne til etterretning. Statsforvalteren fatter med dette vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til **25.02.2022**, se mer om dette til slutt i denne rapporten.

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	5
1.1.	Kort om kommunen	5
1.2	Om gjennomføringen av tilsynet	5
1.3	Sentrale begreper	6
1.4	Leseveiledning.....	7
1.5	Rektorsituasjonen på tidspunkt for tilsynet	7
1.6	Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport.....	8
2.	Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.....	8
2.1.	Har alle som jobber på skolen, kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø?	8
	Rettslige krav.....	8
	Statsforvalterens observasjoner	9
	Statsforvalterens vurderinger.....	9
	Statsforvalterens konklusjon	9
2.2.	Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever med en særskilt sårbarhet?	10
	Rettslige krav.....	10
	Statsforvalterens observasjoner	10
	Statsforvalterens vurderinger.....	12
	Statsforvalterens konklusjon	13
2.3.	Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?	13
	Rettslige krav.....	13
	Statsforvalterens observasjoner	13
	Statsforvalterens vurderinger.....	14
	Statsforvalterens konklusjon	15
2.4.	Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?	15
	Rettslige krav.....	15
	Statsforvalterens observasjoner	16
	Statsforvalterens vurderinger.....	17
	Statsforvalterens konklusjon	18
2.5.	Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?	18

Rettslige krav.....	18
Statsforvalterens observasjoner	18
Statsforvalterens vurderinger.....	19
Statsforvalterens konklusjon	19
2.6. Varsler rektor skoleeieren om alvorlige tilfeller?	19
Rettslige krav.....	19
Statsforvalterens observasjoner	20
Statsforvalterens vurderinger.....	20
Statsforvalterens konklusjon	20
2.7. Sikrer rektor at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?	20
Rettslige krav.....	20
Statsforvalterens observasjoner	21
Statsforvalterens vurderinger.....	22
Statsforvalterens konklusjon	22
2.8. Sikrer rektor at skolen undersøker saken snarest?.....	22
Rettslige krav.....	22
Statsforvalterens observasjoner	23
Statsforvalterens vurderinger.....	23
Statsforvalterens konklusjon	23
2.9. Sikrer rektor at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?.....	24
Rettslige krav.....	24
Statsforvalterens observasjoner	24
Statsforvalterens vurderinger.....	24
Statsforvalterens konklusjon	25
2.10. Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?	25
Rettslige krav.....	25
Statsforvalterens observasjoner	26
Statsforvalterens vurderinger.....	27
3. Våre reaksjoner.....	28
3.1 Pålegg om retting	28
3.2 Oppfølging av påleggene	28
4. Dere har rett til å klage	29
5. Vedlegg – liste over dokumentasjon	29

1. Innledning

Vi fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om skolene oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Dersom skolen og kommunen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. lovens § 13-10, jf. også kommuneloven § 25-1. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

1.1. Kort om kommunen

Øyer kommune er en kommune i Innlandet fylke, som ligger sør i Gudbrandsdalen. Den grenser i nord til Ringebu, i øst til Stor-Elvdal, i sør til Ringsaker og Lillehammer, og i vest til Gausdal. Kommunen har i underkant av 5000 innbyggere (SSB 2021). Det er to barneskoler og en ungdomsskole i Øyer. Kommunalsjef er overordnet leder for alle skoler og rapporterer til kommunedirektør.

Skolen beskrives slik på sin hjemmeside: «*Aurvoll skole er en av to barneskoler i Øyer kommune. Skolen ligger på Tretten, lengst nord i kommunen. Den er sentralt beliggende i bygda, og har Trettenhallen som nærmeste nabo (..). Skoleåret 2021/2022 har skolen 111 elever fordelt på 7 trinn.*».

Det ble varslet tilsyn med skolen på bakgrunn av en helhetlig ROS-analyse. Denne risikovurderingen bygger på informasjon Statsforvalteren har fra ulike kilder.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren åpnet tilsyn med Øyer kommune i brev av 12.08.21. Skolen ble pålagt å levere dokumentasjon til Statsforvalteren. Vi har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet.

Skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø er temaet for tilsynet. Vi har kontrollert følgende undertema:

1. Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-2, 9 A-3, 9 A-4 og 9-1.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om Øyer kommune oppfyller kravene i regelverket når det gjelder skolens aktivitetsplikt for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø. For å

kontrollere dette har vi undersøkt praksis ved Aurvoll skole. Vi ønsker at tilsynet skal være en støtte for skoleeier og skolelederne i kommunen. Vi håper at skoleeier og skolelederne blir styrket i sitt videre arbeid når det gjelder skolemiljø og skolens aktivitetsplikt. Gjennom tilsynet ønsker vi å bidra til å gjøre regelverket bedre kjent og at tilsynet vil ha en læringseffekt.

Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket. I denne rapporten presenterer vi våre endelige vurderinger og konklusjoner.

1.3 Sentrale begreper

Med regelverket mener vi opplæringsloven med forskrifter og andre lover og forskrifter som gjelder for skolen innenfor det området vi kontrollerer. Særlig aktuelle er forvaltningsloven og barnekonvensjonen.

Virkeområdet for kapittel 9 A er skolen, skolefritidsordningen (SFO) og leksehjelpstilbudet. I dette tilsynet omfatter skolemiljø det psykososiale skolemiljøet og ikke det fysiske skolemiljøet.

At rektor skal sikre at skolen oppfyller et krav i regelverket, betyr at rektor må ha bestemt en fast fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Dette er nødvendig der regelverket gir skolen et handlingsrom for hvordan skolen skal oppfylle kravet, slik at skolen selv må operasjonalisere hvordan den enkelte skal gå frem i hver enkelt sak. Det er ikke et krav at fremgangsmåten er skriftlig, men den må være egnet til å sikre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skolen. Rektor må i tillegg følge opp at de som jobber på skolen, bruker fremgangsmåten i praksis.

I noen tilfeller har ikke skolen et handlingsrom for hvordan skolen skal oppfylle kravet, fordi fremgangsmåten er gitt. At rektor skal følge opp at skolen oppfyller et krav i regelverket, betyr at rektor må forsikre seg om at den gitte fremgangsmåten blir oppfylt i praksis på skolen. Eksempel: «Følger rektor opp at skolen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen?». Her følger fremgangsmåten av aktivitetsplanen, men rektor må følge opp at skolen gjør det som følger av aktivitetsplanen.

At rektor skal sørge for at et krav blir oppfylt, betyr at oppgaven er av en slik art at det ikke er nødvendig med en fast fremgangsmåte. Dette kan gjelde mindre oppgaver eller aktiviteter. Eksempel: «Sørger rektor for at skolen tilpasser tiltakene basert på informasjonen om hvordan tiltakene har virket og elevens syn?» Det kan i tillegg gjelde større oppgaver hvor det er unaturlig med en fast fremgangsmåte. Eksempel: «Jobber rektor for at skolen skal praktisere holdninger og verdier som bidrar til et inkluderende og trygt skolemiljø?»

Kravene om at rektor skal sikre, følge opp eller sørge for noe, er alle utslag av rektors plikt til å arbeide systematisk slik at kravene i loven blir oppfylt. Når kontrollspørsmålet ikke inneholder krav om at rektor skal sikre, følge opp eller sørge for noe, betyr det at vi ikke skal vurdere det systematiske arbeidet til rektor, men kun vurdere om skolen oppfyller kravet i praksis.

1.4 Leseveiledning

I tilsynet med Aurvoll skole har vi fått egenvurdering i RefLex fra rektor og to grupper ansatte som primært hører til den pedagogiske driften ved skolen; kontaktlærere og ulike faglærere. I tillegg har vi mottatt egenvurdering fra en gruppe andre ansatte; vernepleier, assistent, fagarbeider/hjelpepleier og merkantilt personal. Disse gruppene av ansatte er også intervjuet med bakgrunn i innleverte egenvurderinger. I intervjugruppa andre ansatte, deltok også en renholder som regelmessig oppholder seg på skolen.

I tilsynsrapporten bruker vi gjerne begrepene *pedagogisk personale/lærere* og *andre ansatte* for å skille disse to ansattgruppene fra hverandre. Det er i all hovedsak i tilsynsrapportens delkapittel 2.1 – 2.5 dette vil være gjeldende. Når det i delkapittel 2.6 – 2.10 vises til *ansatte*, så er det det *pedagogiske personalet* det henvises til.

Tilsynsrapportens delkapittel 2.1 – 2.5 omhandler plikter *alle ansatte som jobber på skolen* har og rektor sitt systematiske arbeid knyttet til å sikre og sørge for at *alle ansatte som jobber på skolen* følger disse pliktene i praksis. Hvem som omfattes av aktivitetsplikten beror på en tolkning av ordlyden «alle som arbeider på skolen» i § 9 A-4 første og andre ledd. Prop. 57 L viser til at alle som oppholder seg på skolen regelmessig, omfattes av aktivitetsplikten. Dette vil eksempelvis være yrkesgrupper som helsesykepleier, renholdere og vaktmestere. I dette tilsynet vil både det pedagogiske personalet og andre ansatte være omfattet av betegnelse «*alle som arbeider på skolen*».

1.5 Rektorsituasjonen på tidspunkt for tilsynet

Ved åpning av tilsynet ble Statsforvalteren gjort oppmerksom på at daværende rektor skulle starte i en annen stilling. Dette medførte at konstituert rektor har vært skolens kontaktperson, og også var den som deltok i intervjuet i tilsynet den 19.10.21. Egenvurderingen i RefLex samt dokumentasjonen knyttet til enkeltsaker er levert i samarbeid mellom tidligere rektor og konstituert rektor. Ny rektor er ansatt, og starter i jobben på nyåret. Som en følge av dette viser «rektor» i denne rapporten tilbake til det konstituert rektor har sagt i intervju, samtidig som «rektor» også kan vise tilbake til det tidligere rektor og konstituert rektor sammen har svart i RefLex. Videre kan vår begrepsbruk veksle mellom rektor og konstituert rektor.

Denne situasjonen trekkes kort frem fordi Statsforvalteren er klar over at det å være mellom to skoleledere på denne måten kan være krevende, ikke minst fordi det også skjer i et tilsyn hvor det forventes at det er mulig å undersøke hvordan rektor sikrer, sørger for og følger opp at ansatte følger sine plikter etter opplæringsloven. Dette er hensyntatt i våre vurderinger og konklusjoner, men ikke i en slik grad at det går utover kravene som stilles til regelverksetterlevelsen.

1.6 Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport

Konstituert rektor og kommunalsjef presiserer i e-post av 03.12.21 at de ikke har noen innsigelser til foreløpig rapport. De skriver at de er tilfredse med gjennomføringen, og at de allerede før tilsynet har påbegynt arbeidet med flere av korreksjonspunktene Statsforvalteren har kommet frem til. De understreker at de vil bruke rapporten i sitt videre arbeid med temaet skolemiljø fremover. På bakgrunn av at kommunen ikke har kommet med noen innsigelser knyttet til selve innholdet i foreløpig rapport, så er innholdet i den endelige rapporten lik innholdet i den foreløpige rapporten for kapittel 2.

2. Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

Aktivitetsplikten er beskrevet i opplæringsloven (oppl.) § 9 A-4.

Rektor må bestemme hvordan de som jobber på skolen skal arbeide for å oppfylle delpliktene i aktivitetsplikten, og følge opp at dette blir gjort, jf. oppl. §§ 9 A-4 og 9-1.

2.1. Har alle som jobber på skolen, kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø?

Rettslige krav

Opplæringsloven § 9 A-2.

Alle som jobber på skolen, skal være oppmerksomme på forhold eller oppførsel som kan tyde på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette kontrollspørsmålet, vurdere om skolen oppfyller kravet i praksis.

Alle som jobber på skolen, herunder de som utfører tjenester og oppholder seg regelmessig på skolen, er forventet å ha kunnskap om at det er elevenes subjektive opplevelse av skolemiljøet som avgjør om elevens rett til et trygt og godt skolemiljø er oppfylt eller ikke. De skal også ha kunnskap om hva som ligger i begrepet elevens subjektive opplevelse. Dersom elevens rett ikke er oppfylt inntreer skolens aktivitetsplikt.

Det er ikke avgjørende om en mottar lønn for arbeidet, en har uansett plikt til å følge med dersom en arbeider på skolen og har kontakt med elevene. Dette gjelder blant annet; lærere, ansatte i skoleadministrasjonen, miljøarbeidere, helsesøster, assistenter, vaktmestere,

renholdere, kantinemedarbeidere, aktivitetsledere, kursholdere i skolefritidsordningen, frivillige, lærlinger, praksisstudenter.

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingene i RefLex svarer alle gruppene ja på spørsmålet om de tar utgangspunkt i elevenes subjektive opplevelse når de vurderer om eleven har et trygt og godt skolemiljø. Både rektor og det pedagogiske personalet beskriver at de gjennomfører samtale med eleven ved mistanke eller melding om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

I intervjuet med rektor kommer det fram at temaet elevens subjektive opplevelse tas opp på planleggingsdager og også har vært tatt opp i PU-tid. Han beskriver at tidligere rektor hadde en fast rutine med morgenkaffe med renholdere og vaktmestere, der dette bl.a. har vært tema, og at han selv ønsker å følge opp denne praksisen.

I intervjuet med gruppen andre ansatte kom det fram at de er kjent med at elevens følelser og trivsel skal tas på alvor. Ikke alle var ikke kjent med selve begrepet elevens subjektive opplevelse. Alle hadde heller ikke deltatt i planleggingsuka. Det framkom at flere i denne gruppa ofte er på SFO når planleggingsuka blir gjennomført, og at de derfor ikke alltid får deltatt på dette.

Av «Aurvoll skole sin plan for sosial kompetanse og godt læringsmiljø, med rutiner for håndtering av krenkelses og mobbing» framgår det ikke eksplisitt at det er elevens subjektive opplevelse som er avgjørende. I de oversendte lysarkene fra planleggingsuka, som omhandler aktivitetsplikten, så står det under temaet undersøkelsesplikten at «Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke elevens opplevelse av skolemiljøet».

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalterens vurdering er at de som arbeider ved Aurvoll skole har et bevisst forhold til at det er elevenes subjektive opplevelse som er utgangspunktet for avgjørelsen om en elev har et trygt og godt skolemiljø. Selv om ikke alle ansatte er kjent med selve begrepet subjektiv opplevelse, så er ikke Statsforvalteren i tvil om at de ansatte har elevenes egen opplevelse i fokus når de følger med på elevenes skolemiljø.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at de ansatte har kunnskap om at det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A-2.

2.2. Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og at de følger spesielt godt med på elever med en særskilt sårbarhet?

Rettslige krav

Opplæringsloven §§ 9 A-4 første og sjuende ledd og 9-1.

Alle som jobber på skolen, skal være oppmerksomme på forhold eller oppførsel som kan tyde på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Dere skal følge spesielt godt med på sårbare elever. Dere må skaffe dere informasjon fra elevene om hvordan de opplever skolemiljøet. Det er elevenes egne subjektive opplevelse av skolemiljøet som er avgjørende. Dere skal dokumentere hvordan dere følger med. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal følge med, og følge opp at det blir gjort.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette spørsmålet vurdere rektors plikt til å arbeide systematisk og om rektor har en bestemt fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Opplæringsloven gir skolen et handlingsrom for hvordan de skal oppfylle kravet. Skolen må da selv operasjonalisere hvordan den enkelte skal gå frem i hver enkelt sak. Det er ikke krav om at fremgangsmåten skal være skriftlig, men den må være egnet til å sikre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skolen.

Den enkelte ansatte skal «være årvåken og aktivt observere hvordan elevene agerer hver for seg og seg imellom» jf. forarbeidene til bestemmelsen, Prop. 57 L side 22. «At de ansatte har slik kompetanse er både rektors ansvar som del av det systematiske arbeidet for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø, jf. forslaget til §9 A-3, og skoleeiers ansvar ...». Det er en del av rektors ansvar gjennom det systematiske arbeidet at de ansatte har den nødvendige kompetansen til å se hvilke omstendigheter de må følge opp videre gjennom bl.a. undersøkelser. Elever som ikke opplever å ha et trygt og godt skolemiljø kan uttrykke dette på ulike måter. Rektor må sikre at de ansatte har kompetanse til å gjenkjenne disse tegnene. De må ha kompetanse i å vite hva de skal se etter og hvordan de skal følge med.

Statsforvalterens observasjoner

Har rektor gitt alle som jobber på skolen kompetanse slik at de kan gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?

Både det pedagogiske personalet og andre ansatte oppgir i egenvurderingene og i intervjuene at de har kompetanse på å gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. De beskriver at dette er et tema som blir tatt opp hvert år på planleggingsdager, og at de også snakker om dette temaet i PU-tid. Det framgår også at alle yrkesgrupper ved skolen har vært inkludert i planleggingsuka når dette har vært tema.

Rektor opplyser i egenvurderingen at dette er fast tema i planleggingsuka, og at det også er tema gjennom skoleåret i PU-tid. Det blir også informert om pågående saker og hvordan det arbeides.

I den oversendte presentasjonen av aktivitetsplikten i planleggingsuka framgår det at temaet «*Hvordan kan vi fange opp at elever ikke har det bra?*» er gjennomgått. I «*Aurvoll skole sin plan for sosial kompetanse og godt læringsmiljø, med rutiner for håndtering av krenkelser og mobbing*», er det i pkt. 5 beskrevet hvordan mobbing kan avdekkes.

Er de som jobber på skolen gjort kjent med hvilke forhold rundt en elev som kan gjøre eleven særskilt sårbar?

I egenvurderingene går det fram at det pedagogiske personalet har blitt gjort kjent med dette gjennom kurs og jevnlig diskusjoner på team. De beskriver at temaet særskilt sårbarhet også har vært gjennomgått på planleggingsdager, og at det har vært et særlig fokus på dette nå i høst. De beskriver at det er lagt praktisk til rette for å diskutere elevsaker ved behov. Alle grupper svarer at de følger spesielt godt med på om de særskilt sårbare elevene har et trygt og godt skolemiljø. I intervjuene utdypes dette med at de får informasjon om særskilt sårbare elever på morgenmøtet, slik at alle skal være kjent med disse. Det pedagogiske personalet opplever at de har god oversikt over elevene, og viser til at det er en liten skole. De opplever også at det er god informasjonsflyt mellom trinnene om hvilke elever som er særskilt sårbare.

Grappa andre ansatte svarer at de til en viss grad er kjent med dette. De beskriver at de er godt kjent med elevene på det trinnet de følger, og at SFO-ansatte kjenner elevene fra 1.-4. trinn. Grappa andre ansatte fortalte at de har fått informasjon om særskilt sårbare elever på planleggingsdagen, men at de i hverdagen oftest får slik informasjon gjennom kontaktlærer eller i samtaler «i forbifarten» når de treffes. De fortalte at ikke alle er med på morgenmøter og PU-tid, og at informasjonen de får derfor kan være avhengig av hvor mye informasjon kontaktlærerne ønsker å dele i det enkelte tilfelle.

Rektor beskriver at de også har gjennomgått tegn på særskilt sårbare elever i PU-tid. Der blir det også informert om enkelte elever som kan oppfylle kriteriene. Han viser til møteplan der dette er beskrevet. I intervjuet beskriver rektor at det i morgenmøtet blir gitt informasjon om særskilt sårbare elever det skal følges spesielt med på. I teammøter kan de også ta opp elever som de mener er i gråsona for særskilt sårbarhet.

Følger rektor opp at alle som jobber ved skolen i praksis er oppmerksomme på forhold eller oppførsel som kan tyde på at en elev ikke har det bra og følger spesielt godt med på elever som kan være særskilt sårbare?

I intervjuet med rektor kommer det fram at han deltar på morgenmøter, møte med SFO, teammøter og PU-tid. Rektor beskriver at det er mange voksne som kjenner elevene godt som er ute på inspeksjon, og at de derfor har gode muligheter til å fange opp hva som skjer. Det beskrives også av en ansattgruppe at rektor også følger opp ved at han er med ut i friminuttene.

I samtalen med elevene fortalte de at de opplever at de voksne følger med og kommer bort og spør hvis det er noe som skjer. De forteller også at de voksne går bort og prater med de som kanskje ikke har det så bra.

Innhenter skolen informasjon fra elevene om hvordan de generelt opplever skolemiljøet?

Alle gruppene svarer ja på dette i egenvurderingene. Det beskrives at de bruker elevundersøkelse på 5., 6. og 7. trinn, Spekter, klassens time og elevsamtaler med etterfølgende utviklingssamtaler minst to ganger i året (flere ganger for de som har ekstra oppfølging). I intervjuene med pedagogisk personale kommer det også fram at det innhentes informasjon gjennom hjem-skole-samarbeid, og at de snakker med elevene hvis noe skjer. Pedagog-gruppene beskriver at de har 15 min. lesestund hver morgen, og at dette er en fin anledning til å snakke med elever som trenger det, eller for å undersøke hvordan de har det. De beskriver også at de prøver å ha faste voksne som følger elevene, og at de kjenner elevene godt.

Dokumenterer skolen hva som blir gjort for å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø?

Begge gruppene med pedagogisk personale svarer nei på dette i egenvurderingen. Dette utdypes blant annet med at dokumentasjonen tidligere har vært veldig individuell, at det kun ble dokumentert dersom det ble opprettet sak, og at enkelthendelser og småting ikke dokumenteres. Det beskrives at skolen nå er i en prosess med bruk av Visma Sikker Sak for å samle opplysninger. Gruppen andre ansatte svarer at de dokumenterer noe for sin egen del, og for at kontaktlærer kan ta med dette i møter, men at det ellers er kontaktlærer og rektor som dokumenterer. Rektor har i egenvurderingen svart at det er han og kontaktlærerne som har ansvar for å dokumentere i henhold til aktivitetsplikten, og at de da bruker Visma Sikker Sak.

I intervjuet beskriver rektor at han har stor tro på at Visma Sikker Sak vil være et godt verktøy for å dokumentere. Han beskriver at de er i gang med å bruke dette systemet, men at han ikke er sikker på om alle har tilgang enda. Han forteller at det er drøftet hva som skal føres i Visma Sikker Sak, men at dette ikke er endelig avklart og kommunisert ut til alle de ansatte. Han mener at det blir dokumentert dersom det er elever de er kjent med at har utfordringer.

Statsforvalterens vurderinger

På bakgrunn av svarene i RefLex og intervjuer med både det pedagogiske personalet og andre ansatte, vurderer Statsforvalteren at rektor sikrer at disse er gitt kompetanse i hvordan gjenkjenne tegn på at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø og hvilke forhold som kan gjøre en elev særskilt sårbar. Informasjonen fra egenvurderingene og fra intervjuene, samt at temaet er gjennomgått på planleggingsdager, indikerer at rektor har en framgangsmåte som er kjent og etterlevd i det pedagogiske personalet ved skolen.

Statsforvalteren vurderer videre at rektor sikrer at det pedagogiske personalt følger spesielt godt med på elever med en særskilt sårbarhet. Det vises til at disse blant annet blir gjennomgått på morgenmøter og PU-møter. Når det gjelder andre ansatte, mener vi at observasjonene viser at det synes å være noe mer tilfeldig hvilken informasjon disse får om sårbare elever det skal følges spesielt med på.

Det er Statsforvalterens vurdering at skolen jevnlig innhenter informasjon om hvordan eleven generelt opplever skolemiljøet på Aurvoll skole.

Statsforvalteren legger til grunn at det ved Aurvoll skole er rektor og kontaktlærere som i hovedsak har ansvar for å dokumentere når det gjelder plikten til å følge med. Statsforvalteren legger grunn at skolen nå er inne i en fase der systemet Visma Sikker Sak er i ferd med å bli implementert. Slik Statsforvalteren forstår det, er dette fortsatt ikke helt gjennomført. Statsforvalteren legger til grunn at det ikke er endelig avklart hvorvidt alle ansatte skal ha ansvar for å dokumentere i systemet og hvilken terskel som skal legges til grunn for dokumentasjon.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at rektor ved Aurvoll skole sikrer at alle som jobber ved skolen generelt sett følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, men at rektor ikke fullt ut sikrer at andre ansatte følger spesielt godt med på elever med særskilt sårbarhet, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 første ledd og 9-1. Skolen mangler også en omforent fremgangsmåte for dokumentasjon, jf. opplæringsloven § 9 A-4 sjuende ledd.

2.3. Sørger rektor for at alle som jobber på skolen, griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig?

Rettslige krav

Opplæringsloven §§ 9 A-4 første og sjuende ledd og 9-1.

Plikten til å gripe inn handler om umiddelbart å stanse negativ oppførsel, for eksempel ved å bryte opp en slåsskamp eller stanse en utfrysningssituasjon. Alle som jobber på skolen, skal ha nulltoleranse mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Dere skal dokumentere hvordan dere griper inn. Rektor skal sørge for at alle som jobber på skolen griper inn mot krenkelser.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette kontrollspørsmålet vurdere rektors systematiske arbeid. Det er ikke nødvendig med en fast fremgangsmåte for at rektor skal oppfylle kravet om å «sørge for».

Gripe-inn-plikten skiller seg fra tiltaksplikten ved at de handlingene som iverksettes er utledet fra en situasjon som pågår og som er relativt akutt og hvor den ansatte umiddelbart må handle. Formålet med gripe-inn-plikten er å umiddelbart stanse negativ atferd. I forarbeidene til loven står det blant annet om gripe-inn-plikten at det er «*svært viktig at rektor, som en del av skolens systematiske arbeid, sørger for at de ansatte kjenner plikten til å gripe inn og at de har kompetanse om hvordan det bør gjøres*».

Statsforvalterens observasjoner

I egenvurderingene har alle grupper svart ja på spørsmålet om de er kjent med hvordan de skal gripe inn mot krenkelser. Det pedagogiske personalet beskriver at de er godt kjent med dette

gjennom planleggingsuka, gjennom skolereglementet, skolens rutinebeskrivelse og drøftinger i kollegiet. Dette bekreftes også i intervjuene. Rektor beskriver at dette er tema på planleggingsdager og i PU-tid gjennom skoleåret.

Sørger rektor for at alle griper inn, dersom det er mulig?

Alle ansatte beskriver at de vet at de skal gripe inn, og at de griper inn når de opplever at det er nødvendig. En gruppe med pedagogisk personale viser i intervjuet til at de har hatt mye fokus på dette i den senere tid, og at denne informasjonen har vært ryddig og systematisk. Det vises til at de har ordensreglement i alle klasserom, som både elever og foreldre er kjent med. Dette bidrar til å sikre like konsekvenser.

Rektor beskriver i intervjuet at de har snakket om hva det er forventet at de ansatte skal gripe inn i både i PU-tid og i forbindelse med gjennomgangen av aktivitetsplikten tidligere i høst. Han beskriver at han også har snakket med renholder og vaktmester om dette. Rektor mener at de kanskje kunne snakket enda mer om inngripen ved fysisk utagering, og hvordan de ansatte kan sikre seg og situasjonen ved mer voldsomme hendelser.

I den oversendte presentasjonen av aktivitetsplikten i planleggingsuka framgår det at temaet «Gripe inn», er gjennomgått. I «Aurvoll skole sin plan for sosial kompetanse og godt læringsmiljø, med rutiner for håndtering av krenkelser og mobbing», er det i pkt. 5 bl.a. beskrevet at de ansatte skal gripe inn dersom de mistenker krenkelser.

Dokumenterer skolen situasjoner hvor ansatte har grepet inn?

I egenvurderingene svarer to av gruppe nei på spørsmålet om de dokumenterer situasjoner der det gripes inn. De beskriver at dette kommer an på alvorlighetsgrad, og at det særlig er i gjentakende situasjoner og når det er opprettet sak, at det dokumenteres. En av gruppene med pedagogisk personale fortalte i intervju at det er en forventning om at de etter hvert skal dokumentere så mye som mulig i Visma Sikker Sak. Flere grupper beskrev at det er rektor som har ansvaret for å dokumentere der det allerede er opprettet 9 A-sak, og at lærerne har ansvar for å dokumentere der det ikke er opprettet sak. Det framkom også at det dokumenteres i mindre grad ved enkelthendelser, men at det hender at andre ansatte noterer hendelser i egen notisbok.

Rektor beskriver i intervjuet, at det er en forventning om at situasjoner der det er grepet inn skal dokumenteres i Visma Sikker Sak. Han beskriver at elever med gjentakende hendelser har en egen logg hvor inngripen legges inn, men at det ikke alltid dokumenteres ved enkelthendelser.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren vurderer at både egenvurderingene, intervjuene og den tilsendte dokumentasjonen, viser at rektor har sørget for at alle ansatte er godt kjent med plikten til å gripe inn mot krenkelser de ser og som det er mulig å gripe inn i.

Når det gjelder dokumentasjon av inngripen, vurderer Statsforvalteren at det ikke framstår som avklart hvordan dette skal gjøres ved Aurvoll skole. Praksis i dag synes å være at det kun er

lærere og/eller rektor som dokumenterer, og at andre ansatte sier fra til lærer eller rektor dersom det er gjort en inngripen som skal dokumenteres, og/eller noterer dette i egen bok. Det framstår som uklart hvorvidt det er forventet at også andre ansatte skal dokumentere selv i Visma Sikker Sak. Det synes heller ikke som om terskelen for når det skal dokumenteres, i tilstrekkelig grad er omforent.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at rektor ved Aurvoll skole sørger for at alle som jobber ved skolen griper inn mot krenkelser som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vold, diskriminering og trakassering, dersom det er mulig, men at skolen fortsatt mangler en omforent fremgangsmåte for dokumentasjon, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 første og sjuende ledd og 9-1.

2.4. Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?

Rettslige krav

Opplæringsloven §§ 9 A-4 andre og sjuende ledd og 9-1.

Plikten til å varsle rektor gjelder all mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Tilsvarende gjelder tilfeller der en elev sier ifra om at han eller hun ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Å ha en mistanke vil si å ha en følelse av eller antagelse om at eleven ikke har det trygt og godt på skolen. Saken bestemmer hvor raskt rektor må få varsel.

Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal varsle, og følge opp at det blir gjort. Dere skal dokumentere det dere gjør for å varsle.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette kontrollspørsmålet vurdere rektors systematiske arbeid og om rektor har en bestemt fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Opplæringsloven gir skolen et handlingsrom for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Skolen må da selv operasjonalisere hvordan den enkelte skal gå frem i hver enkelt sak. Det er ikke noe krav om at fremgangsmåten er skriftlig, men den må være egnet til å sikre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skolen.

Ved at ansatte skal varsle om all mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Så legges noe av grunnlaget for at rektor får en overordnet oversikt over hvordan elevene har det på skolen. Gjennom varslene skal rektor få et utgangspunkt for å følge opp enkeltsaker som igjen kan gi rektor kunnskap om det systematiske arbeidet ved skolen. Gjennom varsler skal rektor få et helhetlig bilde av situasjonen ved skolen.

Statsforvalterens observasjoner

Har rektor en bestemt fremgangsmåte som sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor dersom de får mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?

I egenvurderingen svarer begge grupper med pedagogisk personale positivt på spørsmål om de varsler rektor dersom de mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. I intervjuet med en av gruppene med pedagogisk personale, kommer det fram at de først og fremst varsler kontaktlærer, deretter rektor, eller direkte til rektor.

Grappa med andre ansatte svarer nei på dette spørsmålet i egenvurderingen. De beskriver at de først varsler kontaktlærer, som da varsler videre til rektor. Dersom de ikke er fornøyde med varslingen videre, kan de selv varsle rektor. Grappa andre ansatte fortalte i intervjuet at de først kontakter foreldrene dersom de opplever fysiske eller verbale krenkelsers, og at de deretter varsler kontaktlærer.

I intervjuet med rektor framgår det at skolen har en lav terskel for varsling når noe skjer, og at han heller ønsker at det sies ifra en gang for mye enn en gang for lite. Rektor mener videre at det er naturlig at det varsles til kontaktlærer. Rektor viser til at alle er kjent med at kontaktlærer skal varsle alle henvendelser han eller hun får, videre til rektor, men tenker også at rutinen burde vært at både kontaktlærer og rektor skulle varsles, ettersom det uansett er rektor som skal ha informasjonen.

I den oversendte presentasjonen av aktivitetsplikten i planleggingsuka framgår det at temaet «Varsle» er gjennomgått. Det framgår her at varselet skal gå til rektor, men at rektor «*kan delegere ansvaret om å ta imot varsler til en annen på skolen, men ikke kan delegere ansvaret*». Av «*Aurvoll skole sin plan for sosial kompetanse og godt læringsmiljø, med rutiner for håndtering av krenkelsers og mobbing*» pkt. 5, framgår det at de ansatte skal ha «*lav terskel for å informere kontaktlærere og ledelse om hendelsers og observasjoners fra friminutt*».

Bli det dokumentert dersom en ansatt varsler rektor om at en elev ikke har det trygt og godt?

Alle ansattgruppene svarer nei på spørsmålet om de dokumenterer varsler. Dette utdypes av en gruppe med at det er rektor som dokumenterer dette. En annen gruppe beskriver at dersom foreldre/elev tar kontakt, så dokumenteres dette og tas med til rektor.

I intervjuene med pedagogisk personale kommer det fram at de fleste varsler muntlig til kontaktlærer eller rektor, mens noen selv legger inn varsler i Visma Sikker Sak. De som har fått tilgang til Visma Sikker Sak opplever at det er forventet at de skal dokumentere så mye som mulig i dette systemet. En av gruppene er usikre på om varsler blir dokumentert med mindre saken er alvorlig og det blir opprettet 9 A-sak. De beskriver at alvorlighetsgraden vurderes i samråd med elev/foreldre før rektor varsles.

Grappa andre ansatte beskriver i intervjuet, at de regner med at kontaktlærer dokumenterer når de tar kontakt og sier fra om hendelsers. Noen i grappa antar at det er meningen at de, etter hvert, selv skal dokumentere i Visma Sikker Sak, når de får tilgang til systemet.

I de eksempelsakene som er oversendt Statsforvalteren foreligger det ikke dokumentasjon på at ansatte har varslet om skolemiljøet, men at skolen er gjort kjent med dette av foreldrene.

Statsforvalterens vurderinger

Av egenvurderingene og intervjuene framgår det at det er noe ulik praksis ved Aurvoll skole, når det gjelder hvem de ansatte varsler til. Statsforvalteren legger til grunn at kontaktlærerne varsler rektor direkte. Når det gjelder annet pedagogisk personale og andre ansatte, så varsler disse i hovedsak kontaktlærer, som varsler videre til rektor, mens noen i tillegg varsler rektor direkte. Gruppen andre ansatte opplyser også at de kontakter foreldrene før de varsler kontaktlærer.

Rektor beskrev i intervjuet at han opplever at systemet med å varsle kontaktlærer fungerer godt i praksis, men stilte også spørsmål ved om det burde rutinefestes at også rektor skal varsles direkte.

Statsforvalteren vurderer at skolens praksis, der varsler går gjennom de enkelte kontaktlærerne, er et system som ikke tilfredsstiller lovens krav om at varsling skal gå til rektor. Bestemmelsen står ikke i veien for at rektor kan delegerer det å motta varsler til en stedfortreder, men vi mener at å gi alle kontaktlærere en slik rolle vil skape en fare for at varslene vil kunne endre karakter før de blir mottatt av rektor. Til tross for at rektor er klar på at kontaktlærer ikke skal foreta noen «siling» av varsler før de videreformidles, mener vi det likevel er en fare for at viktig informasjon kan bli borte på veien eller at informasjonen farges av den som formidler varselet.

Statsforvalteren ser fordelen av at kontaktlærer også er informert om elevenes opplevelse av skolemiljøet. Vi vurderer likevel at viktigheten av at rektor får førstehåndsinformasjon om de ansattes syn på den enkelte elevs opplevelse av sitt skolemiljø, for å kunne følge opp dette på den mest hensiktsmessige måten, er viktigere i denne tidlige fasen. Det at noen kun varsler kontaktlærer, mens andre varsler både kontaktlærer og rektor vil også kunne bidra til å svekke vissheten om at alle varsler vil bli videreformidlet fra kontaktlærer til rektor.

Det at dokumentasjonen av varsler, i de fleste tilfeller, heller ikke blir gjennomført av den ansatte som varsler, men av kontaktlærer og/eller rektor, bidrar ytterligere til å forsterke faren for at dette ikke blir dokumentert, eller at det som blir dokumentert kan avvike fra de vurderinger som ble gjort av den som opplevde hendelsen/gjorde observasjonen. Statsforvalteren har merket seg at det ikke i noen av de eksempelsakene som er oversendt, er dokumentert varsler fra ansatte. Dette kan selvfølgelig bety at ingen ved skolen har hatt noen mistanke om at disse elevene ikke hadde et trygt og godt skolemiljø, men vi finner likevel grunn til å nevne dette.

Statsforvalteren vil også peke på at den varslingslinja som skolen har lagt seg på, verken er nedfelt i «*Aurvoll skole sin plan for sosial kompetanse og godt læringsmiljø, med rutiner for håndtering av krenkelser og mobbing*» eller blir beskrevet i presentasjonen for planleggingsuka. Det framgår heller ikke av rutinene hvem som skal dokumentere varsler.

Statsforvalteren vurderer etter dette, at rektor ikke tilstrekkelig grad sikrer at han mottar alle varsler, og at disse blir dokumentert.

Statsforvalteren har merket seg at noen av de ansatte har en forventning om at alle etter hvert skal varsle selv i Visma Sikker Sak, noe vi synes kan virke som en god løsning. Forutsetningen er imidlertid at dette blir en dokumentasjonsordning som alle ansatte er kjent med.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at rektor ved Aurvoll skole ikke i tilstrekkelig grad sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, §§ 9 A-4 andre ledd og 9-1, og heller ikke fullt ut sikrer at varsler blir dokumentert, jf. opplæringsloven § 9 A-4 sjuende ledd.

2.5. Sikrer rektor at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier?

Rettslige krav

Opplæringsloven §§ 9 A-4 andre ledd og 9-1.

Plikten til å varsle rektor gjelder all mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Tilsvarende gjelder tilfeller der en elev sier ifra om at han eller hun ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Å ha en mistanke vil si å ha en følelse av eller antagelse om at eleven ikke har det trygt og godt på skolen. Saken bestemmer hvor raskt rektor må få varsel. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal varsle, og følge opp at det blir gjort.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette spørsmålet vurdere om rektor har en bestemt fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Opplæringsloven gir skolen et handlingsrom for hvordan de skal oppfylle kravet. Skolen må da selv operasjonalisere hvordan den enkelte skal gå frem i hver enkelt sak. Det er ikke noe krav om at fremgangsmåten er skriftlig, men den må være egnet til å sikre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skolen.

Saker etter kapittel 9A kan ha ulikt innhold og noen saker er mer tidssensitive enn andre. Noen saker har en slik karakter at de som jobber på skolen må varsle rektor straks om mistanken eller kjennskapen. Andre saker kan være av en slik karakter at de voksne kan vente noe før de varsler til rektor. Det følger av forarbeidene til bestemmelsen, Prop. 57L side 24 at «*departementet forutsetter at ledelsen og de ansatte på den enkelte skole vil finne frem til gode løsninger for hvordan varsling skal skje og hvordan informasjonen i varslingene skal ivaretas*».

Statsforvalterens observasjoner

To av ansattgruppene svarer i egenvurderingen ja på spørsmålet om det er avklart hvilke saker som skal varsles straks, og hvor raskt det skal varsles i andre saker. En gruppe svarer at det ikke

er tydeliggjort skarpe skiller. Rektor svarer at det er en liten skole, og at de har en policy om at det skal varsles med en gang.

I alle intervjuene kommer det fram at krenkelses og mobbing varsles med en gang uansett alvorlighetsgrad. Dette utdypes med at det varsles samme dag, og gjerne samme friminutt. Rektor beskriver at de har snakket om at all varsling skal skje raskt, og at de har en kultur der terskelen for varsling er lav, og at det alltid er «åpen dør» til rektor. Rektor opplever at dette fungerer godt fordi det er en liten skole.

I den oversendte presentasjonen av aktivitetsplikten i planleggingsuka framgår det at temaet «*Hvor raskt skal man varsle*» er gjennomgått. Det er her vist til en mer generell fremgangsmåte om varslingstid, samt at skolen må finne egne rutiner og løsninger for hvordan og når varslingen skal skje. I «*Aurvoll skole sin plan for sosial kompetanse og godt læringsmiljø, med rutiner for håndtering av krenkelses og mobbing*» er tidsaspektet for varsling ikke beskrevet.

Statsforvalterens vurderinger

Aurvoll er en relativt liten skole. Ut fra våre observasjoner kan vi legge til grunn at skolen har en omforent praksis der det varsles raskt om både alvorlige og mindre alvorlige tilfeller, og at det oppleves at rektor har «åpen dør». Dette er positivt. Statsforvalteren har imidlertid, under pkt. 2.4, konkludert med at skolens fremgangsmåte/varslingslinje for varsling ikke fullt ut er i tråd med regelverket. Vi vurderer at dette også får betydning for vurderingen av om rektor sikrer at det varsles tilstrekkelig raskt. Som en følge av at varslingen i noen tilfeller går gjennom flere ledd før det kommer fram til rektor, mener vi det er behov for en nærmere avklaring av forventningen til varslingstid ut fra alvorlighetsgrad og type sak for å sikre varsling så raskt som saken tilsier. Dette gjelder særlig ettersom alle etter regelverket skal varsle rektor direkte (eller til den han delegerer ansvaret til).

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at rektor ved Aurvoll skole ikke sikrer at alle som jobber på skolen, varsler rektor så raskt som saken tilsier, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 andre ledd og 9-1.

2.6. Varsler rektor skoleeieren om alvorlige tilfeller?

Rettslige krav

Opplæringsloven § 9 A-4 andre ledd andre punktum og sjuende ledd.

Rektor skal varsle skoleeieren om alvorlige tilfeller. Dette kan gjelde saker der krenkelsene er særlig voldelige eller integritetskrenkende, eller der skolen over noe tid ikke har klart å løse en sak. Dere skal dokumentere det dere gjør for å varsle.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette kontrollspørsmålet kontrollere om skolen oppfyller kravet i praksis. Formålet med rektors varslingsplikt er å gjøre skoleeier kjent med saker slik at skoleeier

kan involvere seg i hvordan skolen håndterer saken. Skoleeier kan innføre rutiner for når skolen skal varsle og rutinene kan sette en lavere terskel for når varslingsplikten inntreffer enn det regelverket legger opp til.

Statsforvalterens observasjoner

Rektor oppgir i intervju og egenvurdering at praksis er at han skal varsle skoleeier (kommunalsjef) ved saker av alvorlig karakter eller ved saker som har pågått over tid. Varsling skjer på e-post eller telefon. Rektor sier i intervjuet at han så langt ikke har varslet om nye saker, men at han har drøftet pågående saker med skoleeier på telefon, og at skoleeier også har deltatt på et møte i en sak.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren vurderer at det er sannsynliggjort at rektor vet om og ivaretar plikten til å varsle skoleeier i alvorlige tilfeller. Dette begrunnes med at rektor har gjort rede for når og hvordan dette skal gjøres.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at rektor ved Aurvoll skole varsler skoleeier om alvorlige tilfeller, jf. opplæringsloven § 9 A-4 andre ledd andre punktum og sjuende ledd.

2.7. Sikrer rektor at skolen undersøker saken når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?

Rettslige krav

Opplæringsloven §§ 9 A-4 tredje og sjuende ledd og 9-1.

Så snart dere får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal dere undersøke saken nærmere.

Alle elever som er involvert i saken, har rett til å uttale seg. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Elevene kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte eller få dem til å uttale seg på sine vegne.

Undersøkelsene skal få frem fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse og hva i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Dere må innhente nok informasjon til å avdekke hva som har skjedd, og om én eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. Dere skal dokumentere hvordan dere undersøker saken. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal undersøke, og følge opp at det blir gjort.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette spørsmålet vurdere om rektor har en bestemt fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Opplæringsloven gir skolen et handlingsrom for hvordan de skal oppfylle kravet. Skolen må da selv operasjonalisere hvordan den enkelte skal gå frem i hver enkelt sak. Det er ikke noe krav om at fremgangsmåten er skriftlig, men den må være egnet til å sikre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skolen.

Plikten til å undersøke saker ble utvidet ved innføringen av de nye reglene i 2017 ved at skolen skal undersøke *all* mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Undersøkelsesplikten er ikke avgrenset til kun å gjelde tilfeller som f.eks mobbing, diskriminering, vold eller rasisme. Videre er undersøkelsesplikten ikke avgrenset til at årsaken til elevens opplevelse må ha sitt utgangspunkt i forhold som skjer i skoletiden og på skolens område.

Statsforvalterens observasjoner

Har rektor en bestemt fremgangsmåte som sikrer at skolen undersøker saken tilstrekkelig grundig? Følger rektor opp at fremgangsmåten brukes i praksis?

I egenvurderingene svarer det pedagogiske personalet og rektor ja på at de alltid undersøker saken når de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor beskriver at de gjennomfører samtale med eleven det gjelder, de voksne på trinnet og elevens foresatte så fort som mulig, gjerne samme dag. Grappa andre ansatte har svart nei på inngangsspørsmålet, og har derfor ikke svart på dette spørsmålet i RefLex. Dette ble forklart i intervju med at denne gruppen kan være delaktig i undersøkelsen, men at det er rektor og kontaktlærer som har ansvaret.

Både rektor og det pedagogiske personalet beskriver i intervjuene at det, etter samtalene, settes i gang målrettet observasjon/forsterket inspeksjon i to uker når det varsles om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Det er rektor som har ansvar for å igangsette observasjonen, og den blir fortrinnsvis gjennomført av ansatte som ikke har et nært forhold til den aktuelle eleven, for lettere å danne seg et objektivt bilde. Alle beskriver at de opplever at observasjoner blir igangsatt raskt, oftest dagen etter at de er blitt kjent med/fått mistanke om at eleven ikke opplever å ha et trygt og godt skolemiljø. Grappa andre ansatte beskriver i intervjuet at de også er med på slike observasjoner.

I intervjuene kommer det videre fram at skolen bruker Spekter, og det pekes på at det er viktigheten av at denne undersøkelsesmetoden følges opp gjennom samtaler i etterkant, for å få et godt bilde av situasjonen. Bruk av logg, der elevene skriver om hvordan de har det, nevnes også som eksempel på undersøkelser.

Rektor beskriver i intervju at han går inn i Visma Sikker Sak og følger med på enkeltsaker, og at han sier ifra dersom han opplever at det mangler av dokumentasjon.

Dokumenteres det som gjøres for å undersøke saken?

I egenvurderingene går det fram at dokumentasjon av undersøkelser gjøres i skjema for aktivitetsplikt/malen for aktivitetsplan. Det er rektor og kontaktlærer som har hovedansvaret for

dette. Videre føres det logg når det observeres, som gjerne kan inneholde både positive og negative observasjoner rundt eleven. Denne blir gjennomgått på morgenmøter.

I de oversendte eksempelsakene framgår det at undersøkelser, som samtaler og observasjoner, blir loggført i aktivitetsplanen. Vi ser også at resultater fra observasjoner er gjengitt i referater fra oppfølgingsmøter.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren vurderer at det ut fra våre observasjoner kan sannsynliggjøres at skolen har en fast framgangsmåte for å undersøke saker tilstrekkelig grundig da rektor og ansatte viser til et utvalg av undersøkelsesmetoder, og at skolen vurderer hensiktsmessigheten knyttet til hvilke undersøkelsesverktøy som skal velges i de ulike sakene. Samtaler og observasjon synes å være innledningen på de fleste undersøkelser, men at andre verktøy, som Spekter, kan benyttes ved behov.

I egenvurderingene er det enkelte grupper som uttrykker usikkerhet rundt hvorvidt sakene undersøkes tilstrekkelig grundig, og om skolen sikrer at alle involverte elever høres i undersøkelsesprosessen. I intervjuene er det tydelig at dette snarere er sagt som et forbehold om at «en aldri kan være sikker», og at den omforente framgangsmåten i undersøkelsesfasen er at elevene involveres og høres, og at det er en bredde i undersøkelsene som skal bidra til å sikre at en får frem fakta om situasjonen og hva i elevens omgivelser som påvirker opplevelsen av skolemiljøet.

Statsforvalteren vurderer videre at rektor følger opp at framgangsmåten brukes i praksis i form av at han går inn i sakene i Visma Sikker Sak, og at rektor gjerne er delaktig i undersøkelsene selv. I undersøkelsesfasen er ansvaret for dokumentasjon lagt til kontaktlærer og rektor, og Statsforvalteren vurderer at det er tilstrekkelig sannsynliggjort at undersøkelsene blir dokumentert i aktivitetsplanen og i elevens mappe, jf. eksempelsakene og våre observasjoner ellers.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at rektor ved Aurvoll skole sikrer at skolen undersøker saken tilstrekkelig grundig når skolen har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 tredje og sjuende ledd og 9-1.

2.8. Sikrer rektor at skolen undersøker saken snarest?

Rettslige krav

Opplæringsloven §§ 9 A-4 tredje ledd og 9-1.

Så snart dere får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø skal dere undersøke saken nærmere. Rektor skal sikre at alle som jobber på skolen vet at de skal undersøke, og følge opp at det blir gjort.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette spørsmålet vurdere om rektor har en bestemt fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Opplæringsloven gir skolen et handlingsrom for hvordan de skal oppfylle kravet. Skolen må da selv operasjonalisere hvordan den enkelte skal gå frem i hver enkelt sak. Det er ikke noe krav om at fremgangsmåten er skriftlig, men den må være egnet til å sikre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skolen.

Som tidligere skrevet er saker som gjelder mistanke eller kjennskap til at elever ikke har et trygt og godt skolemiljø tidssensitive. Regelverket har derfor krav til at saker skal undersøkes så snart som mulig. For at skolen skal kunne ivareta tiltaksplikten så må de undersøke saken.

Undersøkelsene etter kapittel 9A kan også avdekke omstendigheter eller forhold rundt elever som skal eller bør følges opp av andre instanser alene eller i samarbeid med skolen., jf. Prop. 57 L (2016-2017) s. 78. Det kan være nødvendig at skolen involverer andre instanser, men skolen skal selv sørge for en forsvarlig fremdrift i oppstarten av egne undersøkelser.

Statsforvalterens observasjoner

Har rektor en fremgangsmåte som sikrer at saken undersøkes snarest? Følger rektor opp at fremgangsmåten brukes i praksis?

Både av egenreviseringene og intervjuene framgår det at det er en omforent forståelse av at dette skjer raskt, og at det er alvorlighetsgraden i saken som avgjør hva som ligger i «snarest». Undersøkelser i form av samtaler med elev, aktuelle lærere og foresatt gjerne gjennomføres samme dag som det blir opprettet sak. Det framgår videre at undersøkelse i form av observasjon som hovedregel igangsettes dagen etter. Statsforvalteren legger til grunn at det er rektor som har/tar ansvaret for at undersøkelsene iverksettes.

Statsforvalterens vurderinger

Svarene fra ansatte og rektor indikerer at det foreligger en framgangsmåte for hvordan skolen undersøker saken, jf. delkapittel 2.7 der vi konkluderte med at skolen undersøker saker i henhold til kravet i delplikten. Ansatte viser en forståelse av at alvorlighetsgraden og kompleksiteten i saken er med i vurderingen for hvor raskt en undersøkelse må i gang, men at dette gjerne skjer innen en dag. Det er en omforent forståelse av at det er rektor som har ansvaret for at en undersøkelse settes i gang. Statsforvalteren vurderer at dette er en måte for rektor å sikre at saker undersøkes snarest.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at rektor ved Aurvoll skole sikrer at skolen undersøker saken snarest, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 tredje ledd og 9-1.

2.9. Sikrer rektor at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen?

Rettslige krav

Opplæringsloven §§ 9 A-4 femte og sjuende ledd og 9-1.

Alle elever som er involvert i saken, har rett til å uttale seg, jf. Barnekonvensjonen art. 12. Dere skal tilrettelegge og ufarliggjøre samtalen. Elevene kan ha med seg foreldrene eller andre som støtte eller få dem til å uttale seg på sine vegne.

Dere skal dokumentere hvordan elevene er hørt. Rektor skal sikre at dette blir gjort.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette spørsmålet vurdere om rektor har en bestemt fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Opplæringsloven gir skolen et handlingsrom for hvordan de skal oppfylle kravet. Skolen må da selv operasjonalisere hvordan den enkelte skal gå frem i hver enkelt sak. Det er ikke noe krav om at fremgangsmåten er skriftlig, men den må være egnet til å sikre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skolen.

Statsforvalterens observasjoner

Har rektor en bestemt fremgangsmåte som sikrer at eleven som tiltakene skal rette seg mot får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen? Følger rektor opp at fremgangsmåten brukes i praksis?

I egenvurderingen svarer gruppene noe ulikt på spørsmålet om involverte elever alltid blir hørt i undersøkelsesfasen. Det ser ut som gruppene har tatt forbehold om at det ikke alltid er mulig at alle høres, og noen ganger vil heller ikke eleven selv. I intervjuene formidler alle gruppene at elevene høres, og de får være med på utarbeidelsen av tiltaksplanen. Ønsker ikke eleven dette, så høres han eller hun via foresatte.

Får andre elever som tiltak direkte påvirker uttale seg om hvordan tiltaket påvirker dem?

Gruppene forteller at det i første rekke er eleven som har aktivitetsplanen som får mulighet til å uttale seg. Likevel er alle samstemte i at elevene skal høres, og at de i senere tid har hatt mer fokus også på også å høre andre berørte elever.

Dokumenterer skolen hvordan elevene blir hørt?

Gruppene formidler i tilsynet at samtaler med elever kan loggføres i elevens mappe i Visma Sikker Sak, samt at det framkommer i aktivitetsplanen.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren vurderer at det er godt samsvar mellom hva rektor og de ansatte beskriver er framgangsmåten for å sikre at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i

aktivitetsplanen. Det foreligger lite konkrete opplysninger når det gjelder høring av andre involverte eleven enn den eleven aktivitetsplanen gjelder, annet enn at dette er noe skolen har hatt økt fokus på den siste tiden. Det opplyses likevel av gruppene at når skolen gjør undersøkelser, høres *alle* berørte elever så langt det er mulig, noe som tyder på at skolen har en bevissthet om at også andre berørte elever skal høres.

Eksempelsakene har ikke dokumentasjon som viser at eleven/elevene har fått uttale seg. En av sakene inneholder en referanse til barnets stemme. Eksempelsakene er imidlertid ikke av ny dato. Rektor forteller i intervju at dette er noe de har snakket om og som nå er på plass i malen. Både han og ansattgruppene er klare på at dette alltid gjøres, så langt det er mulig.

Statsforvalteren vurderer at det gjennom endringene i malen og opplysninger gitt i intervjuene, er sannsynliggjort at det sikres at elever som er berørte av tiltakene høres.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at rektor ved Aurvoll skole sikrer at berørte elever får uttale seg om hva som skal være innholdet i aktivitetsplanen, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 femte og sjuende ledd og 9-1.

2.10. Sikrer rektor at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt?

Rettslige krav

Opplæringsloven §§ 9 A-4 fjerde, sjette og sjuende ledd og 9-1.

Plikten til å sette inn tiltak gjelder uavhengig av årsaken til at eleven ikke opplever skolemiljøet som trygt og godt.

Dere skal velge tiltak ut fra faglige vurderinger av hva som er egnede tiltak. Vurderingene skal basere seg på kunnskap, prinsipper og verdier som er utviklet og anerkjent av kompetente fagmiljøer. Dere må tilpasse tiltakene til saken og elevens helhetlige behov.

Dere må ta stilling til hva som er elevens beste i saken. Dette gjelder også for andre elever som er involvert i saken eller blir direkte påvirket av tiltakene. Momenter i vurderingen kan være elevens syn på hva som bør være innholdet i aktivitetsplanen, elevens identitet og karaktertrekk og egenskaper, familiemiljø og nære relasjoner, beskyttelse, omsorg og sikkerhet, sårbarhet eller sårbare situasjoner, elevens rett til liv og utvikling, elevens fysiske og psykiske helse og elevens rett til utdanning. Det skal sterke hensyn til for at dere kan sette elevens beste til side. Dere må ta stilling til hvor stor vekt elevens beste skal ha.

Samlet sett skal dere gjennomføre de tiltakene som med rimelighet kan forventes av dere i den enkelte saken. Rektor skal sikre at dette blir gjort. Dere må dokumentere hvordan dere setter inn egnede tiltak, hører involverte elever, tar hensyn til elevens beste.

Vurderingstema

Statsforvalteren skal under dette spørsmålet vurdere om rektor har en bestemt fremgangsmåte for hvordan skolen skal oppfylle kravet. Opplæringsloven gir skolen et handlingsrom for hvordan de skal oppfylle kravet. Skolen må da selv operasjonalisere hvordan den enkelte skal gå frem i hver enkelt sak. Det er ikke noe krav om at fremgangsmåten er skriftlig, men den må være egnet til å sikre at kravet i loven blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skolen.

Et overordnet premiss for hva som er å regne som et egnet tiltak, er hensynet til barnets beste og barnets rett til å bli hørt, jf. Grunnloven § 104, barnekonvensjonen art. 3 og 12 og oppl. § 9 A-4 femte ledd. En viktig presisering er at det er kapittel 9 A som skal være i samsvar med barnekonvensjonen, og ikke omvendt. Dette betyr at det ikke er tilstrekkelig å si at barnets beste implisitt er vurdert gjennom en korrekt tolkning av opplæringsloven med dens tilhørende forskrifter. Hva som er best for barnet, må vurderes konkret og individuelt når skolen skal oppfylle sin aktivitetsplikt, jf. NOU 2015:2 pkt. 2.2.4 s. 44 og Sivilombudsmannens uttalelse i sak 2016/800. Når skolen tar stilling til hvilke tiltak som bør settes inn, må dere vurdere det opp mot hva slags tiltak som ivaretar elevens interesser best mulig.

Statsforvalterens observasjoner

Har rektor en bestemt fremgangsmåte som sikrer at skolen setter inn egnede tiltak i alle saker? Følger rektor opp at fremgangsmåten brukes i praksis?

I egenvurderingene og i intervju oppgir både ansattgruppene og rektor at det alltid settes inn tiltak når en skolemiljøsak er opprettet, og at dette dokumenteres i aktivitetsplanen, som igjen skal legges inn i Visma Sikker Sak. Det er egen mal for aktivitetsplan, og dette er noe alle vet selv om ikke alle er med og utarbeider tiltak. I intervju gjentar ansattgruppene dette, samtidig som enkelte gir uttrykk for at det må jobbes mer med dokumentasjonen i saker, også når det gjelder tiltak.

I intervju forteller rektor hvordan han sikrer de faglige vurderingene som ligger til grunn for tiltakene. Han mener her skolen har et forbedringspotensial når det gjelder å dokumentere innholdet i disse vurderingene.

Ansattgruppene beskriver hvordan fremgangsmåten for å sette inn tiltak er, og at det er rektor og kontaktlærer som har ansvaret for å sette inn egnede tiltak.

Barnets beste

I egenvurderingene uttrykker alle gruppene at de tenker på barnets beste og at elevens beste alltid ligger til grunn for de tiltakene som settes inn. Rektor viser til at dette ivaretas i et eget punkt i ny mal for aktivitetsplan. I intervju gir en av gruppene uttrykk for at dette er noe det har vært mye fokus på, og da særlig dette med at barnets-beste-vurderingen alltid må skrives ned.

Dokumenterer skolen at det settes inn egnede tiltak?

I eksempelsakene fra skolen ser vi at tiltak er satt inn i aktivitetsplanene. Det kommer likevel ikke frem en eksplisitt vurdering av elevens beste, med unntak av i en sak, hvor det er referert til barnets beste uten at det er gjort en egen vurdering. Videre ser vi at de faglige vurderingene ikke er alltid er dokumentert.

Statsforvalterens vurderinger

Statsforvalteren observerer at de ansatte er samstemte i egenvurderinger og intervju om at tiltak settes inn. Vi ser også at ansatte og rektor oppgir relativt likelydende framgangsmåte for hvordan dette gjøres. Det vi ikke kan se i de oversendte eksempelsakene er hvilke faglige vurderinger som ligger til grunn for valg av tiltak. I Udir – 3 – 2017, sist endret 06.07.2020, står det at skolen må tilpasse tiltak til den konkrete saken på bakgrunn av undersøkelser og analyse av resultater. Skolen skal i tillegg konkret begrunne sine valg av tiltak både faglig og skjønnsmessig, og som betyr at skolen må ha tilstrekkelig kjennskap til og kompetanse om skolemiljø. Statsforvalteren mener at tilsynet har avdekket at skolen synes å ha god kjennskap til og kompetanse om skolemiljø og hva som gjør skolemiljøet trygt og godt for elever. Det vi imidlertid ikke alltid kan se, er hvilke konkrete faglige og skjønnsmessige vurderinger som ligger til grunn for valg av tiltak i den enkelte sak. Forsvarlig dokumentasjon i enkeltsaker innebærer at det må være mulig å se hvilke faglige vurderinger som er gjort og begrunnelsen for de faglige vurderingene opp mot de enkelte tiltakene.

Med bakgrunn i informasjonen vi har innhentet i tilsynet, er Statsforvalteren ikke i tvil om at både rektor og de ansatte har en klar bevissthet om at elevens beste skal være et bærende element i vurderingen av hvilke tiltak som skal settes inn. Informasjonen viser at ansatte, og også rektor, er bevisst på hvilke tiltak som kan være til elevens beste. Statsforvalteren ser at *“skolens ivaretagelse av barnets beste”* nå er lagt inn som et eget punkt i mal for aktivitetsplan. Selv om vurderingen og vektingen av barnets beste opp mot andre aktuelle momenter ikke kommer eksplisitt fram i de forelagte eksempelsakene, med unntak av en hvor det kort er henvist til barnets beste, mener Statsforvalteren at det, gjennom endringene i malen, er sannsynliggjort at dette nå vil bli gjort fremover. Eksempelesakene er ikke av ny dato, og gruppene var i intervju helt samstemte i at barnets beste skal vurderes og at det er et eget punkt for dette i mal for aktivitetsplan.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalterens konklusjon er at rektor ved Aurvoll skole ikke fullt ut sikrer at skolen setter inn egnede tiltak dersom en elevs rett til et trygt og godt skolemiljø ikke er oppfylt, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 fjerde og sjette ledd og 9-1, ettersom de faglige vurderingene ikke alltid er dokumentert, jf. opplæringsloven § 9 A-4 sjuende ledd.

3. Våre reaksjoner

3.1 Pålegg om retting

Statsforvalteren har funnet at dere ikke overholder regelverket på enkelte av de områdene tilsynet omfatter. Vi pålegger dere derfor å rette opp følgende forhold, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven § 30-4:

Kapittel 2 - Plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

Kommunen må sørge for at skolen oppfyller plikten til å følge med og gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak for å sikre at elever har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven §§ 9 A-2, 9 A-4 og 9-1. Kommunen må i den forbindelse se til at skolen:

1. sikrer at alle som jobber på skolen følger spesielt godt med på elever med særskilt sårbarhet.
2. sikrer at det dokumenteres hvordan alle som jobber på skolen følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø.
3. sørger for at det dokumenteres hvordan alle som jobber på skolen griper inn mot ulike krenkelses.
4. sikrer at alle som jobber på skolen varsler rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, og at dette skjer så raskt som saken tilsier.
5. sikrer at det dokumenteres når det varsles til rektor om mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.
6. sikrer at det blir dokumentert hvilke faglige vurderinger som ligger bak valg av tiltak.

3.2 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført, samt dokumentere og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Frist for innsending er **25.02.2022**. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere, gjennom erklæringen og redegjørelsen, har vist at påleggene er rettet.

4. Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til Statsforvalteren. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

5. Vedlegg – liste over dokumentasjon

- Egenvurdering i RefLex, levert av tre ansattgrupper og av rektor
- Grov oversikt over vedlegg til egenvurderingen innsendt av rektor (fullstendig oversikt ligger i RefLex):
  - Mal for aktivitetsplan
  - Inspeksjonsplan
  - Observasjonsplan
  - Møteplaner
  - Ukeplaner
  - Plan for sosial kompetanse og godt læringsmiljø
- Konkrete eksempelsaker
- Tilbakemelding på foreløpig rapport datert 03.12.21

Det ble gjennomført stedlig tilsyn på Aurvoll skole den 21.10.21. Intervjudagen ble gjennomført via Teams. Vi snakket med rektor, totalt tolv ansatte fra yrkesgruppene kontaktlærer, faglærer, sekretær, SFO-ansvarlig, assistent, vernepleier, fagarbeider og renholder. I tillegg har vi hatt samtale med en gruppe på seks elever fra 3. og 5.trinn.